

Хоразм Вилояти

Ёзниг янга бир тароватли тонги отмоқда. Шарифбий ака кийиниб ташқариға чиқар экан, кўнгли ажаб бир туйғудан энтикли. Дала шийлони — оиласи билан яшаётган уйи олдиаги атрофи тол ва гужумлар билан ўралган, анвойи гуллар бўйи уфуриб турган ҳовуз бўйидаги ёроч сўрида ўтирад экан, хаёлидан бу жойларда илк бора иш бошлаған кунлари кечди.

Бир пайтлар тўқайзор бўлган бўлганда ерларда бўғлар тугул, одамзод соглайдиган бирор туп даражатни топши амри маҳол эди. Эндиликда бу жойлар воҳонинг энг сўлим гўшасига айланган. Фермер хўжалиги худудидаги йўл ёқалрида ўсаётган тераклар, гужумлар киши хавасини келитиради. Ўнлаб гектар бўғларни, "фермерлар аъзолари уйи" атрофидаги гулзорларни айтинг. Богот туманидаги "Богот" фермер хўжалиги ражбари Шарифбий Ражабов вилоятнинг "калидироч" фермер" паридан. Истикол берган имконият туфайли 1995 йилда мулкорд бўлишга карор қилинди. Ўтказилаётган ислоҳотлар моҳиятини ўз вактида тўла англаган хўжалик ражбари, Ўзбекистон Қархонами Машариф ака Қувоқни (охирати обод бўйсиз)нинг маслаҳати ва ёрдами билан унга 204 гектар ер ахратидан берилди.

Миришкор дехон Ш.Ражабов бошлиқ жамоа киска муддат ичидан пахта хосилдорларигини 40, буғдой хосилдорларигини 55-60 центнердан ошириб, йилига 300-350 тонна пахта сотишга ва шулар хосигана 120-130 миллионлаб

соғ фойда олишга эриши. Шунинг эвазига "Мехнат шуҳрати" ордени билан тақдирланганди. Бу

ўсадиган жида дараҳти ўтқазиш эканини кексалардан энгитган Шарифбий фермер бўлганинг дастлабки йилидаётк хўжалиги худудидаги ўтадиган катта коллекторлар атрофига 1300 тулга якин жида кўчкатларини эккан эди. Бугунгич кунда уларнинг 1200 тудандан зиёди бакувват дараҳта айланниб, мева кимломкда. Кузда бу ердан ўтган киши ўғдек тоблаванинг турган жайдарларни кўриб, хузур қилиди. Ўша жайдалар йилига ўтка 30 тонна мева берилти. Фермер жайдалардан келдиган миллионларни эмас, балки ҳар қандай бойликтан ортиқ турувчи савобни, юзлаб ўйловчилар бу мевалардан баҳраманд бўлиб, фарзандларига

инсоннинг ер ҳакида қайфуриши, табдиги мусаффолигини ўйлаши, дехончиликда кўп йиллик тажрибалар ва им-фан янгиликларини кўллаши, кўрасатлаётган ташабуси ва саҳовати ишлари ҳакида кенроқ фикр юритмоқимиз. Булар оддий қишлоқ мулкордирининг мен Ватан равнаник йўлида нима қилдим ва нималар қилишини керак, деган саволларга жавоб тариқасида амалга ошираётган ишлари.

Маълумки, воҳада каналлар, коллекторлар казилса, қалин кум қатлами тупрок ўзанга ёйлади. Бу эса ҳар ийли заҳашларда қазув ишлари ўтказишни талаб қиласди. Бунинг олдини олишнинг ягона йўли — шўрҳок ва қумлоқ ерларда ҳам яйраб

ҳакида Фармонлари эълон килинди. Шарифбийнинг кейинги даврида олган тракторлари ва бошқа техника ососида ҳарид килинган. Демак, бу тақлифнинг самарасидан ўзи ва республикадаги барча фермерлар баҳраманд бўлдилар.

Яна бир масала. Вилоятимизда 2000 йилдан ишлаб чиқарилга бошланган "Ер малҳами" биоўтифи воҳадан ташқари Жиззах, Сирдариё, Сурхондарё вилоятлари далаларида кўллашибил, ижобий натижаларга эришилаётган бўлса-да, унинг аҳамиятини тўла англаб етмаётган ер эгалари халиям топилади. Шарифбий ака уни 2001-2002 йилларда даласи-

билан ўхлаб экиш ва парвариш даврида ундан фойдаланишнинг самараси эди. Биз уни боғдорчилик, сабзавот ва полизчиликда ҳам кўллаб катта фойда кўряемиз.

"Ер малҳами" препарати таркиби тупроқдаги фосфорни эритиши хусусиятига эга микрорганизмлар борлигини ҳам аҳолида таъкидлаш лозим. Ундан фойдаланишнинг янга бир томони табиатни, инсонни, аҳоли саломатлигини асраршидир.

Фермер махаллий ўғитлардан фойдаланишдаги тажрибаларни ҳам кўллайди. Ҳар йили 330-350 тонна корамол ва парранда гўнги аралаштирилиб, маҳсус ўраларда камиди бир йил чиритилганидан сундага чиқаради. Бу йил эса 30 тонна кўй қийини

унумли фойдаланади. Фермер хўжалиги худудидаги катта сув йўлларининг ўзи 10 километрдан зиёд. Улар бўйларига экилган тол, терак, гужум каби манзарали ва ўрик, шафоти, анор, беҳи сингари мевали даҳарларни санаб адогига етиш қийин. Фермер уларнинг биттасиимизнинг "булганича бўлар" қабилида ўтказмайди. Аввал тол, терак, жайдаларни қаламча килиб, маҳсус далада парвариш қиласди. Томир отган кўччатлар келгуси йил баҳорда ариклар бўйларига ўтказилади.

У бизни алоҳида ташкил килинган питомник сари бошлади. Ш.Ражабовнинг сўзларига караганда, шу жойнинг ўзида парваришланётган кўчтапларнинг ўзи 10 минг тудандан зиёд. Булар арик ва зовурлар четрларига ўтказилади. Ташкилот ва идораларга, мактаблар ва хонадонларга таркибиди. Фермернинг далалар четди ўтирган узум, олма, анорларини бир жойга тўпласа, катта боғни ташкил киласди. Фермер хўжалиги аъзолари ҳам далаларнинг бўш жойларига ошқовок, ковун, тарвуз, сабзи, помидор, шолғом, лавлаги, мояш, ловия, маккажӯҳори, ерёнгокқача экиб, баракали хосил олишиади.

Бугун Ш.Ражабов далаасида бўлган киши унинг катта тажрибага эга эканлигини илгади. Иккни маротаба культивация килиниб, бир маротаба чуқур юматлиглар, баргидан озиқлантирилган гўзалар баравж ривожланмоқда. Зарарли ҳашаротларга қарши курашиш факат биологик усуслади. Ш.Ражабов. — Ўша куни ургу қадалган далалардан факат бизнисида чигит қийғос униб чиқди. Кузда эса ҳар бир туп гўзагидаги қўйсалар сони аввалигига ўтирганда қараганда 4-5 тага ортди. Хосил 20 кунга эрта пишиш этилди. Бу чигитни "Ер малҳами"

майдалаб, товук гўнги билан алаштирган холда гўза ётгалирига юбориши кўзламоқда. Шундуна ҳосил мўл ва сифатли бўлади, бегона ўтлар камяди.

Бугун Ш.Ражабов далаасида бўлган киши унинг катта тажрибага эга эканлигини илгади. Иккни маротаба культивация килиниб, бир маротаба чуқур юматлиглар, баргидан озиқлантирилган гўзалар баравж ривожланмоқда. Зарарли ҳашаротларга қарши курашиш факат биологик усуслади. Ш.Ражабов далаасида соҳа мутахассисларни билан маслаҳатлашилган холда, баракон, трихограмма, олтинкўз келдиганда қарашотлар кўлланилади.

Шарифбийнинг янга бир фазилиати борки, ҳар бир қарич ердан

Холмурод КУРБНОВ,
"Qishloq hayoti" муҳабири.

Тошкент Вилояти
«Максам-Чирчик» очик акциядорлик жомияти «Ўзқимёсаноат» давлат акциядорлик компанияси тизимидағи йирик корхоналардан хисобланади. Бугун 6,5 минг нафара яқин ишчи-хизматчи меҳнат қилаётган жомияти нафакат мамлакатимизда, балки ҳорижда ҳам яхши билишади.

МОДЕРНИЗАЦИЯ – ТАРАҚКИЁТ САРИ ОДИМ

Айни вактда унинг маҳсулотлари дунёнинг 30 дан зиёд давлатларига экспорт килинмоқда. Ўтган йили жамият томонидан 261 минг тонна маҳсулот ҳорижга солтиди. Ишлаб чиқариши хажмини янада ошириши устида астойдига саъй-харракат килаётган корхона маъмурияти мавжуд қувватларни техникадан янгилашга алоҳида этибор бермоди.

Жумладан, аммиак ва карбамид ишлаб чиқариши цехларининг хаво автоматикаси ёрдамида ишлайдиган назорат-ўчук курилмалари алмаштириди. Карбамид цехидаги чиқариши килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Холмурод КУРБНОВ, "Qishloq hayoti" муҳабири.
Алишер ИСРОИЛОВ (ўз), оғлан сурнапар.
Айни вактда унинг маҳсулотлари дунёнинг 30 дан зиёд давлатларига экспорт килинмоқда. Ўтган йили жамият томонидан 261 минг тонна маҳсулот ҳорижга солтиди. Ишлаб чиқариши хажмини янада ошириши устида астойдига саъй-харракат килаётган корхона маъмурияти мавжуд қувватларни техникадан янгилашга алоҳида этибор бермоди.

Жумладан, аммиак ва карбамид ишлаб чиқариши цехларининг хаво автоматикаси ёрдамида ишлайдиган назорат-ўчук курилмодда. Шунундай оғлан сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Шунундай оғлан сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Айни вактда сурнапарини килимодда. Ташаббускор ва саҳовати инсон, Ўзбекистон Фермерлари кенгаши аъзоси Шарифбий Раҷабовнинг барча саъй-харракатлари эр-ўчар фаровонлигини тарминлашга муносиб ўтишидаги қўйиси.

Ибрат намунаси

хам олиб кетиб, унинг номига килаётган дуорларини ўйлади.
2010 йилнинг кузида воҳада ташвиш кузи эди. Тонгда шивалаб ёмғир ёға бошлади. "Ёмғир дехоннинг ичига ёғади" деганларидек, чой ичиши ҳам кўнглим бўлмади. Ахир ургулса хўллаб кўйилганди. Даҳрот ўра бошига келиб, чигитларга синчилкаб разм солишим билан хавотирим тарқаб кетди. Чигит жўхабурнинг холига келибди. Сал вақтдан сунг ёмғир тўхтаб, кўш сўрниди. Эртасига сеялкалар далаға чиқди, — дея ёслайди Ш.Ражабов. — Ўша куни ургу қадалган далалардан факат бизнисида чигит қийғос униб чиқди. Кузда эса ҳар бир туп гўзагидаги қўйсалар сони аввалигига ўтиришидаги 4-5 тага ортди. Хосил 20 кунга эрта пишиш этилди. Бу чигитни "Ер малҳами"

да синовдан ўтказган эди.
— Эртага далаға чигит кадаладиган кун эди. Тонгда шивалаб ёмғир ёға бошлади. "Ёмғир дехоннинг ичига ёғади" деганларидек, чой ичиши ҳам кўнглим бўлмади. Ахир ургулса хўллаб кўйилганди. Даҳрот ўра бошига келиб, чигитларга синчилкаб разм солишим билан хавотирим тарқ

